

Preek van 20 februari 2022 **Marc Massaer**
JE VIJAND BEMINNEN IS BOVENNATUURLIJK

Broeders en zusters in Christus,

Iedereen houdt zijn hart vast nu het conflict tussen Rusland en de Oekraïne dreigt te escaleren met het gevaar van een mogelijke wereldoorlog. Juist vandaag horen we in de H. Schrift het woord van Jezus: Bemint uw vijanden. Het is duidelijk dat dit een van de moeilijkste uitspraken is om in de huidige situatie in praktijk te brengen. Menselijkerwijze is het heel natuurlijk dat je goed bent voor wie je aardig vindt of goed voor jou is. In de zakenwereld worden vaak relatiegeschenken gegeven om de goede band met de klant te verstevigen. Voor wat, hoort wat. Elke dienst vraagt om een wederdienst.

Echter, wie Jezus wil navolgen, wordt door het evangelie uitgedaagd verder te kijken dan zijn eigen netwerk van mensen die hem welgezind zijn. Wat Jezus vraagt, gaat in tegen onze menselijke mentaliteit: Bemint uw vijanden, doet wel aan die u haten, bidt voor wie u mishandelen. Geen enkele godsdienst gaat zo ver als de christelijke. In feite wil Jezus daarmee zeggen dat je naar iedereen zonder voorwaarden liefdevol dient te zijn. Waarom doet Jezus deze zo controversiële uitspraak?

Jezus zegt dit om de spiraal van het kwade te doorbreken. Want wie kwaad met kwaad vergeldt, die maakt het alleen maar erger. Wie het zwaard hanteert, zal erdoor omkomen, zegt Jezus. Als we de wereld om ons heen bekijken, dan beseffen we hoezeer we het woord van God nodig hebben in onze zo verscheurde wereld, waar zo veel verdeeldheid heerst. In de wereld van vandaag wordt er veel geoordeeld en veroordeeld en is er een strijd om de macht en over de vraag wie er gelijk heeft. Er is een ommekeer en een verandering van mentaliteit nodig, als we in vrede en harmonie met elkaar willen leven.

Bemint uw vijanden is typisch christelijk: het gaat boven de menselijke natuur uit en vraagt een bovennatuurlijke mentaliteit. Je kunt dit alleen met de genade van God.

Kardinaal Ernesto Simoni, een Albanese priester die paus Franciscus in 2016 tot kardinaal aanstelde, heeft de opdracht van Jezus om je vijanden te beminnen, op een buitengewoon voorbeeldige wijze in de praktijk gebracht. Hij was in 1956 priester gewijd. Het land werd na de oorlog van 40 - 45 geregeerd door de communisten, die het christendom vijandig gezind waren. In die jaren vielen er door de hevige vervolgingen vele martelaren die hun geloof trouw bleven. Albanië werd zelfs uitgeroepen tot een atheïstisch land. Tijdens deze duistere jaren werd de godsdienstvrijheid uitgeroeid en was het verboden in God te geloven. Duizenden kerken en moskeeën werden verwoest, omgebouwd tot opslagplaatsen en tot bioscopen die de marxistische ideologie propageerden.

In 1962 werd Ernesto na valse beschuldigingen dat hij tegen de staat ageerde, door de communisten gevangen genomen. De rechter vroeg hem tijdens een rechtszitting: Waarom heb jij tegen de mensen gezegd dat ze zelfs hun leven voor Christus moesten geven? Hij antwoordde daarop: wij moeten onze vijanden vergeven, liefhebben en voor hen bidden. Mede omdat Ernesto een H. Mis had opgedragen voor de overleden president Kennedy in de VS beschuldigden de communisten hem ervan dat hij voor de vijanden werkte. Hij werd in de gevangenis gezet en heeft 18 jaar onder erbarmelijke omstandigheden dwangarbeid verricht in de kopermijnen.

In de gevangenis droeg hij in het geheim de H. Mis op. Hij hoorde biecht van zijn medegevangenen en bad drie maal per dag de rozenkrans. Ondanks alle vervolging en marteling vroeg hij aan God de kracht om zijn vijanden te kunnen vergeven, en dit bleef hij doen. In 1991 veranderde in Albanië de houding ten opzichte van de katholieke kerk. Kerken gingen weer open en er kwam meer godsdienstvrijheid.

Toen Paus Franciscus in 2014 Albanië bezocht, kreeg hij het verhaal van de hevige vervolgingen die Ernesto Simoni had ondergaan, te horen. De tranen kwamen de paus in de ogen. In 2016 verhief hij Ernesto Simoni tot kardinaal als beloning voor zijn grote verdiensten voor de kerk. Paus Franciscus zei dat de kardinaalshoed niet zo maar een eretiteltje is. Nee, de rode kleur van het kardinaalskleed is een teken dat een kardinaal zelfs zijn leven moet geven voor de kerk.

Wat kunnen wij leren van dit buitengewone leven van kardinaal Ernesto Simoni? Om de spiraal van haat, geweld en het kwade te doorbreken heeft Jezus opgeroepen barmhartig te zijn, zoals God de Vader barmhartig is, en je vijanden te beminnen en niet te oordelen en te veroordelen.

Op sociale media en in kranten is oordelen en veroordelen tegenwoordig aan de orde van de dag. Al heel snel woekert er een roddelcircuit zo groot als een kankergezwell. We moeten als christenen opletten niet meegesleurd te worden in een mentaliteit van kwaadsprekerij. Is het niet onze opdracht als christenen goed nieuws over mensen en het christendom te vertellen en te verspreiden? Vanzelfsprekend moeten we de ogen niet sluiten voor het kwade en moeten we het kwade vermijden, veroordelen en uitroeien, maar laten we onze aandacht vooral richten op voorbeelden van mensen die een en al goedheid en liefde uitstralen, en daarmee als christen het goede voorbeeld geven.

Als je de evangelische boodschap van Jezus in de praktijk wilt brengen, dan ga ja in tegen de heersende mentaliteit van de wereld, dat is duidelijk.. Alleen maar iets geven aan mensen die ons iets geven, is een louter menselijke mentaliteit. Wat voor recht op dank heb je dan?

Jezus vraagt van ons meer. Zoals God de zon laat opgaan over de slechten en de goeden, zo nodigt Jezus ons uit te handelen naar de naaste. De Franciscaanse pater Slavko Barbaric zei dat je niet iets moet doen voor je naaste om door anderen gewaardeerd en gezien te worden of iets terug te krijgen, maar dat je het moet doen uit liefde voor God. God nodigt ons uit grenzeloze lief en goed te zijn. Dit is van een bovennatuurlijke orde. Op eigen kracht is dit bijna onmogelijk maar met de genade en de liefde van God is alles mogelijk en kunnen wij christenen meewerken aan een betere, vreedzamere en liefdevollere wereld.

Moge God ons helpen niet te verzanden in een harde en onverschillige mentaliteit, maar ons hart raken, opdat wij het verschil maken in de wereld en licht en zout zijn. Amen.